Úřední věstník
Evropské unie

CS
Řada C

C/2025/988

13.2.2025

OZNÁMENÍ KOMISE

Pokyny pro výklad k použití článků 4 a 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/1280, kterým se s ohledem na ruskou invazi na Ukrajinu stanovují zvláštní a dočasná opatření týkající se dokladů řidičů vydaných Ukrajinou v souladu s jejími právními předpisy, s ohledem na prodloužení doby trvání dočasné ochrany vysídlených osob z Ukrajiny po 6. březnu 2025

(C/2025/988)

1. Úvod

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/1280 ([1]) vstoupilo v platnost dne 27. července 2022. Stanoví některá opatření, pokud jde o doklady řidičů vydané Ukrajinou v souladu s jejími právními předpisy, jejichž držiteli jsou osoby požívající dočasné ochrany nebo přiměřené ochrany podle vnitrostátního práva v souladu se směrnicí Rady 2001/55/ES ([2]) a prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 ([3]). V souladu s čl. 9 odst. 2 nařízení (EU) 2022/1280 končí jeho použitelnost prvním dnem následujícím po dni, k němuž v souladu s článkem 6 směrnice 2001/55/ES skončí doba uplatňování dočasné ochrany vysídlených osob z Ukrajiny podle článku 4 uvedené směrnice.

Tyto pokyny stanoví výklad článků 4 a 6 nařízení (EU) 2022/1280 ze strany Komise s ohledem na prodloužení doby trvání dočasné ochrany vysídlených osob z Ukrajiny po 6. březnu 2025. Jejich cílem je usnadnit jednotné uplatňování a prosazování nařízení (EU) 2022/1280 a zároveň pomoci v tomto ohledu orgánům členských států.

Nevytvářejí žádná nová legislativní pravidla. Komise by dále ráda zdůraznila, že k závaznému výkladu práva Unie je příslušný pouze Soudní dvůr Evropské unie.

2. Doba trvání dočasné ochrany

Prováděcí rozhodnutí (EU) 2022/382 stanovilo, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a zavedlo proto pro uvedené vysídlené osoby dočasnou ochranu. V souladu s čl. 4 odst. 1 směrnice 2001/55/ES trvala dočasná ochrana nejprve jeden rok, tedy do 4. března 2023, a poté byla automaticky prodloužena o další rok do 4. března 2024. V souladu s čl. 4 odst. 2 směrnice 2001/55/ES Rada v říjnu 2023 rozhodla o prodloužení doby trvání dočasné ochrany o další rok, tedy do 4. března 2025 ([4]). Jelikož důvody pro dočasnou ochranu přetrvávaly, rozhodla Rada v červnu 2024 prodloužit dobu trvání dočasné ochrany poskytované vysídleným osobám z Ukrajiny o další rok, tedy do 4. března 2026 ([5]).

([1]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/1280 ze dne 18. července 2022, kterým se s ohledem na ruskou invazi na Ukrajinu stanovují zvláštní a dočasná opatření týkající se dokladů řidičů vydaných Ukrajinou v souladu s jejími právními předpisy (Úř. věst. L 195, 22.7.2022, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1280/oj).

([2]) Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (Úř. věst. L 212, 7.8.2001, s. 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/55/oj).

([3]) Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (Úř. věst. L 71, 4.3.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/382/oj).

([4]) Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2023/2409 ze dne 19. října 2023 o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 (Úř. věst. L, 2023/2409, 24.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/2409/oj).

([5]) Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2024/1836 ze dne 25. června 2024 o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 (Úř. věst. L, 2024/1836, 3.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1836/oj).

Podle všeho se v době přijetí nařízení (EU) 2022/1280 mělo za to, že nejdelší možná doba trvání dočasné ochrany vysídlených osob z Ukrajiny s přihlédnutím k možným prodloužením ochrany podle článku 4 směrnice 2001/55/ES činí tři roky ([6]).

Nařízení (EU) 2022/1280 stanoví, že na území Unie se uznávají platné řidičské průkazy vydané Ukrajinou a držené osobami požívajícími dočasné ochrany nebo přiměřené ochrany podle vnitrostátního práva a za určitých podmínek se těmto osobám vydávají zvláštní dočasné doklady řidičů. Aby se minimalizovalo administrativní zatížení členských států a zabránilo opakovanému prodlužování platnosti, bylo rozhodnuto, že nejzazší možné datum konce platnosti má být uvedeno v dokladech řidiče vydaných v souladu s nařízením (EU) 2022/1280. Předmětné datum mělo odpovídat nejdelší možné době trvání dočasné ochrany vysídlených osob z Ukrajiny, za kterou bylo v době přijetí nařízení považováno datum 6. března 2025. Nicméně v souladu s čl. 4 odst. 3 a čl. 6 odst. 3 nařízení (EU) 2022/1280, bez ohledu na datum konce platnosti uvedené v těchto dokladech, odpovídá jejich maximální správní platnost době trvání dočasné ochrany nebo přiměřené ochrany podle vnitrostátního práva (pokud daná osoba není držitelem řidičského průkazu podle vzoru Unie, ve kterém je vyznačen zvláštní dočasný kód Unie „95.01“, jak je uvedeno v čl. 4 odst. 1 písm. a) nařízení (EU) 2022/1280, a doba platnosti daného dokladu neskončí dříve).

3. **Dočasné doklady řidiče vydané v souladu s nařízením (EU) 2022/1280**

3.1 **Průkazy kvalifikace řidiče vydané v souladu s článkem 4 nařízení (EU) 2022/1280**

Všichni, kdo chtějí začít pracovat jako řidiči určitých silničních vozidel pro nákladní nebo osobní dopravu v Unii, musí mít výchozí kvalifikaci požadovanou podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2561 ([7]). Získání výchozí kvalifikace může v některých případech vyžadovat účast na výuce v délce 140 až 280 hodin a úspěšné složení zkoušky. Jak řidiči, kteří jsou státními příslušníky členského státu, tak řidiči, kteří jsou státními příslušníky třetí země a kteří jsou zaměstnáni nebo využíváni podnikem usazeným v členském státě, musí získat tuto výchozí kvalifikaci v Unii (v prvním případě v členském státě, ve kterém mají obvyklé bydliště, a v druhém případě v členském státě, kde je usazen podnik, který je zaměstnává, nebo který jim vydal pracovní povolení). Po úspěšném dokončení výchozí kvalifikace je dotčenému řidiči vydáno osvědčení odborné způsobilosti (CPC), které potvrzuje jeho výchozí kvalifikaci.

V některých případech jsou požadavky a podmínky pro vydávání osvědčení odborné způsobilosti ve třetích zemích podobné jako v Unii. Podle čl. 368 odst. 1 a přílohy XXXII Dohody o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Ukrajinou na straně druhé ([8]) sblížila Ukrajina své vnitrostátní právní předpisy s ustanoveními směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/59/ES ([9]) (předchůdkyně směrnice (EU) 2022/2561), pokud jde o řidiče silničních vozidel v mezinárodní dopravě. Členské státy proto mohou pro udělení osvědčení odborné způsobilosti vydaného v Unii podle článku 4 nařízení (EU) 2022/1280 řidičům, kteří jsou držiteli průkazu kvalifikace řidiče vydaného Ukrajinou a požívají dočasné ochrany nebo přiměřené ochrany podle vnitrostátního práva, použít zrychlený postup. Tito řidiči nemusí získat úplnou výchozí kvalifikaci podle směrnice (EU) 2022/2561, ale jen absolvovat povinné doplňkové školení v délce 35 až 60 hodin, aby jim mohl být vydán průkaz kvalifikace řidiče se zvláštním dočasným kódem Unie „95.01 (max. 06.03.2025)“, který znamená „*řidič je držitelem osvědčení odborné způsobilosti (CPC) – zvláštní vydání pouze na dobu trvání dočasné ochrany*“, nebo aby v jejich řidičském průkazu nebo osvědčení řidiče mohl být vyznačen tentýž zvláštní dočasný kód Unie. Má se za to, že držitelé těchto průkazů kvalifikace řidiče, řidičských průkazů nebo osvědčení řidiče splňují požadavek povinné výchozí kvalifikace nezbytné pro výkon práce řidiče.

([6]) Viz 14. bod odůvodnění nařízení (EU) 2022/1280.

([7]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2561 ze dne 14. prosince 2022 o výchozí kvalifikaci a pravidelném školení řidičů některých silničních vozidel pro nákladní nebo osobní dopravu (Úř. věst. L 330, 23.12.2022, s. 46, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2561/oj).

([8]) Úř. věst. L 161, 29.5.2014, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/295/oj.

([9]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/59/ES ze dne 15. července 2003 o výchozí kvalifikaci a pravidelném školení řidičů některých silničních vozidel pro nákladní nebo osobní dopravu a o změně nařízení Rady (EHS) č. 3820/85 a směrnice Rady 91/439/EHS a zrušení směrnice Rady 76/914/EHS (Úř. věst. L 226, 10.9.2003, s. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/59/oj).

Je zvláště důležité, že čl. 4 odst. 3 nařízení (EU) 2022/1280 stanoví toto:

„Aniž jsou dotčeny jakékoli budoucí akty Unie týkající se trvání dočasné ochrany, […] je datum konce platnosti uvedené v těchto průkazech kvalifikace řidiče nebo připojené ke zvláštnímu dočasnému kódu Unie vyznačenému na řidičských průkazech den 6. března 2025.

Nicméně ***bez ohledu na datum vyznačené na těchto dokladech odpovídá jejich správní platnost době trvání dočasné ochrany vysídlených osob z Ukrajiny*** *podle článku 4 směrnice 2001/55/ES, době trvání přiměřené ochrany podle vnitrostátního práva držitele, nebo době platnosti řidičského průkazu podle toho, co skončí dříve. […]“.*

3.2 **Řidičské průkazy vydané v souladu s článkem 6 nařízení (EU) 2022/1280**

Pokud osoba požívající dočasné ochrany nebo přiměřené ochrany podle vnitrostátního práva ztratila svůj řidičský průkaz nebo jí byl tento průkaz odcizen, a pokud lze ověřit řidičská oprávnění, která tato osoba získala v souladu s právními předpisy platnými na Ukrajině, mohou jí členské státy vydat řidičský průkaz podle vzoru Unie v souladu s článkem 6 nařízení (EU) 2022/1280. Členské státy přitom vyznačí v poli 12 řidičského průkazu zvláštní dočasný kód Unie „99.01 (max. 06.03.2025)“, kterým se rozumí *„Zvláštní vydání platné pouze po dobu trvání dočasné ochrany (ztracený nebo odcizený řidičský průkaz vydaný Ukrajinou)“*.

Je zvláště důležité, že čl. 6 odst. 3 nařízení (EU) 2022/1280 stanoví toto:

„[…] Aniž jsou dotčeny jakékoli budoucí akty Unie týkající se trvání dočasné ochrany, […] je datem konce platnosti uvedeným v těchto řidičských průkazech den 6. března 2025. Nicméně ***bez ohledu na datum uvedené na takovém řidičském průkazu odpovídá jeho správní platnost době trvání dočasné ochrany vysídlených osob z Ukrajiny*** *podle článku 4 směrnice 2001/55/ES, nebo době trvání dočasné ochrany nebo přiměřené ochrany podle vnitrostátního práva držitele podle toho, co skončí dříve. […]“*

4. **Použití článků 4 a 6 nařízení (EU) 2022/1280 s ohledem na prodloužení doby dočasné ochrany vysídlených osob z Ukrajiny po 6. březnu 2025**

Z ustanovení uvedených v bodě 3 je zřejmé, že dočasné doklady řidičů vydané v souladu s nařízením (EU) 2022/1280 vysídleným osobám z Ukrajiny, které požívají dočasné ochrany nebo přiměřené ochrany podle vnitrostátního práva, jsou platné po dobu trvání dočasné ochrany nebo přiměřené ochrany podle vnitrostátního práva, nehledě na datum vyznačené v těchto dokladech („*bez ohledu*“ na uvedené datum) ([10]). Jak se výslovně uvádí ve zmíněných článcích, správní platnost těchto dokladů **„odpovídá“** době trvání dočasné ochrany.

Z toho vyplývá, že údaj připojený ke zvláštním dočasným kódům Unie „95.01“ a „99.01“ („(max 06.03.2025)“), který se vkládá do dočasných dokladů vydaných podle nařízení (EU) 2022/1280 v souladu s jeho čl. 4 odst. 1 a čl. 6 odst. 2, musí být rovněž vykládán v kontextu tohoto klíčového ustanovení uvedeného nařízení, které má přednost.

Praktické použití

S ohledem na oblast působnosti a cíle nařízení (EU) 2022/1280 a ve snaze zajistit jednotné uplatňování jeho ustanovení v době, kde maximální doba trvání dočasné ochrany vysídlených osob z Ukrajiny není známa, má Komise za to, že v zájmu snížení jakékoli právní nejistoty by používání zvláštních dočasných kódů Unie „95.01“ a „99.01“ vydaných v souladu s nařízením (EU) 2022/1280 již nemělo být doplněno údajem „(max. 06.03.2025)“.

([10]) Výjimkou je případ, kdy správní platnost těchto dokladů skončí dříve z jiných důvodů, jak je stanoveno v čl. 4 odst. 3 nařízení (EU) 2022/1280. Například řidičské průkazy, v nichž je vyznačen zvláštní kód Unie „95.01“, mohou mít kratší datum správní platnosti než je doba dočasné ochrany.

Ačkoli toto maximální datum konce platnosti bylo dosud uváděno v dočasných dokladech řidiče, aby se usnadnilo vymáhání, pro tyto účely to již není nezbytné ani účinné. Kromě toho neexistuje riziko možného nedorozumění, neboť tyto zvláštní dočasné kódy Unie jsou vydávány pouze v souladu s nařízením (EU) 2022/1280 a po dobu jeho použitelnosti. (Tím není dotčena skutečnost, že správní platnost těchto dokladů může skončit dříve z jiných důvodů, jak je stanoveno v čl. 4 odst. 3 nařízení (EU) 2022/1280).

Aby se zabránilo možným nedorozuměním při uplatňování článků 4 a 6 nařízení (EU) 2022/1280, Komise se proto domnívá, že by se členské státy měly řídit těmito body:

— Doplnění údaje „(max. 06.03.2025)“ ke zvláštním dočasným kódům Unie „95.01“ a „99.01“, vydaným v souladu s články 4 a 6 nařízení (EU) 2022/1280, již neslouží žádnému účelu.

— Stejně tak v případech, kdy tento údaj již byl doplněn do příslušných dokladů řidiče, nemá trvalý právní význam a je ve skutečnosti zastaralý.

— Správní platnost průkazů kvalifikace řidiče se zvláštním dočasným kódem Unie „95.01“ nebo stejného kódu vyznačeného na řidičských průkazech nebo osvědčeních řidiče je třeba vykládat v tom smyslu, že **odpovídá době trvání dočasné ochrany** vysídlených osob z Ukrajiny (i když přesahuje 6. březen 2025), době přiměřené ochrany držitele podle vnitrostátního práva nebo době platnosti řidičského průkazu podle toho, co nastane dříve.

— Správní platnost řidičských průkazů se zvláštním dočasným kódem Unie „99.01“ je třeba vykládat v tom smyslu, že **odpovídá době trvání dočasné ochrany** vysídlených osob z Ukrajiny (i když přesahuje 6. březen 2025) nebo době trvání přiměřené ochrany držitele podle vnitrostátního práva, podle toho, co nastane dříve.

— Členské státy, které uplatňují nebo se chystají uplatňovat článek 4 a/nebo 6 nařízení (EU) 2022/1280, by měly tyto zvláštní dočasné kódy Unie v dočasných dokladech řidiče vyznačovat bez doplnění data konce platnosti.